

mi praktickými. Dosavadní kratičká přípravná prakse soudní jest zcela neúměrna rozsáhlé a mnohostranné působnosti soudcové, jeho veliké pravomoci a tíživé zodpovědnosti a stále vyšším požadavkům na něj kladeným. I když snad jest možno dorost soudcovský dosti záhy připustiti ku praktické zkoušce, přece jenom i po nejúspěšnějším její složení bylo by nanejvýš účelno ještě nějaký rok setrvati v dalším přidělení průpravném, v němž jedině jest možno opatřiti si potřebné zdokonalení odborné a praktické.

Zatím co kandidát advokacie až po pěti letech prakse může se osamostatniti, a kandidát notářství dosahuje způsobilosti substituční po čtyřech rocích, kdežto na výsluní své samostatnosti ocitá se teprve jako muž již skráně prošedlé, kolem čtyřicítky, — nepoživali ovšem protekce politické nebo jiné pomoci vlivné, ale musí-li čekati, až co na něj zbude, co již nikdo nebude chtíti, takové nebohé, zapadlé městečko, kudy svět zřídka kdy kluše, — dosahuje se ve službě soudní po dvou až čtyřech letech již přednostensství, a to nikoliv jen nějakého soudečku, ale velkých soudů venkovských, a není řídký případ jmenování soudních radů ani ne pětaticítiletých, kteří pak ani s lecčím si nevědí rady.

Za takového stavu vývoje poměrů daří se ovšem dobře všestranně agresivní rozpínavosti soudní kanceláře; nerozšiřovali by její působnosti, kdyby o to nestála, kdyby se toho pomocí určitých skupin politických nedomáhala, třeba skrytě, poněvadž vlastním cílem jejím při tom jest a zůstává přiblížení se jak možno nejvíce soudcovstvu, působnosti a tím i mocensky a platově. Běží o nový doklad postupující nivelisace studované inteligence, která se tomu nedovede účinně ubrániti, poněvadž buď z upřílišněného idealismu stranického nebo pro osobní prospěch jest rozptýlena po stranách politických, kde pod diktátem jejich vedení ubíjí se navzájem na nezměrnou škodu společných nejvlastnějších svých zájmů.

Nezaměstnanost vysokoškolsky studované inteligence vůči hledě roste, třebaže není tak hromadně patrna, poněvadž nestaví se na odív tou měrou, jako nezaměstnanost rukou dělných. Proto jest velmi naléhavým požadavkem chrániti pro ni všechno, kde by jí bylo možno vzhledem ku studiím a složeným zkouškám trvale se umístiti. Dělnictvo žárlivě střeží přesuny zaměstnanectva v jednotlivých oborech práce, a brání se všemožně deklasování, ale inteligence přihlíží trpně a bezmocně, jak jest odevšad soustavně vytlačována lidmi, kteří odkoukali trochu vzorcového úřadování.

Nemohou-li soudcové, ať z důvodů již jakýchkoliv, zastati práce, příkazované zákonem aktuarským kancelářským úředníkům, pak — s výhradou oboru působnosti notářů jako soudních komisařů — budiž pro ně utvořena kategorie soudců pomocných, v níž zaměstnali by se právníci se všemi státnicemi, a v níž dobře by se uplatniti mohly zejména ženy — právničky. Nebyla by o nic

dražší aktuarů, nehledě k tomu, že není přípustno házetí přes palubu studovanou inteligenci proto, poněvadž prý nestudování úředníci »to dovedou a zastanou také«. Na to nebylo třeba tří státních universit!

Zdá se, že soudcovstvo není si vědomo, čeho zákon číslo 57/31 jest důsledkem a zároveň předzvěstí, ježto jinak jistě by proti němu zvedlo živelný odpor.

Jan Krajiček:

Poznámky k § 956 obč. z.

V § 956 praví náš obecný občanský zákoník, že darování, k jehož splnění má dojiti teprve po smrti dárce, platí jako odkaz, seštilo-li se předepsaných formálností. Jen tehdy budiž pokládáno za smlouvu, když obdarovaný je přijal, dárce se výslovně zřekl oprávnění je odvolati a byla o tom doručena obdarovanému písemní listina.

První věta vyslovuje jenom vysvětlení, že užije-li testátor potřebné formy pro platnost odkazu, takové jednostranné určení jest platným odkazem, i užije-li k tomu výrazu »daruji pro případ smrti«. I při takovém odkazu musí však býti zřejmým úmysl zůstavitelův ponechati si darovanou věc až do své smrti ve své držbě.

První věta nestanoví nějaké odlišné odkazové formy, a nelze ze znění jejího odvozovati, že první věta § 956 jest výjimkou z pravidla odvolatelnosti odkazu, jak jest obsaženo v rozhodnutí býv. Vídeňského nejvyššího soudního dvoru z 27. března 1866 č. 2428.

Ve druhé větě používá náš Občanský zákoník slova »Jen tehdy budiž pokládáno za smlouvu«, čímž dává najevo, že jenom tehdy, když zůstavitel úmyslně nevolil formu jednostranného posledního pořízení, pak pouze smlouvou může zříditi darování pro případ smrti, tedy dvoustranným právním jednáním.

Pojem »Smlouva odkazová« proto jest pro § 956/2 obč. zák. nepřijatelný, poněvadž druhá věta, mluvící o smlouvě, vylučuje použití věty první, mluvící o odkazu, a obsahuje vnitřní kontroverzi. Nesouhlasím proto s názorem Ehrenzweigovým na úv. m. a u Krainze 485, že jest darování pro případ smrti právním jednáním zvláštního způsobu jako smlouva stávající mezi smlouvou darovací a smlouvou odkazovní, totiž jako darování, pokud dárce jest živ a jako odkaz, jakmile zemřel.

Proto i podobný názor Neumanna-Ettenreicha 372 nepokládám za správný.

Ku platnému darování pro případ smrti jest zapotřebí:

1. darovacího úmyslu držitelova,
2. přijetí obdarovaného ve formě zákonem určené,
3. zřeknutí se dárce dar odvolati výslovným písemným prohlášením a

4. doručení písemné listiny obdarovanému, tedy dle zákona ze dne 25. července 1871 č. 76 lit. d) dodáním snímku z notářského spisu obdarovanému.

Nutnou podmínkou darování pro případ smrti jest, aby tradice až do smrti dárcovy nenastala.

Jedná se totiž při pravém darování pro případ smrti vždy pouze o slib darovací, třeba i listina smluvní, vyhotovená před tradicí, používala by slov »daruji — odevzdávám«, neboť, nastala-li tradice před úmrtím, anebo v okamžiku úmrtí, jedná se o právní poměr jednání inter vivos (rozh. 28/2.1859 č. 723).

Ani úmluvu, že tradice má býti v den smrti pokládána za vykonanou dárcem obdarovanému, když obdarovaný nevrátil věc do uschování mu danou ze svého uchování, když se dárci z nemocnice nevrátil (rozh. 17/11.1865 P. 1866 str. 24), nemohu pokládati za pravou smlouvu darovací pro případ smrti, poněvadž v okamžiku smrti držení zůstavitelovo (dárcovo) — ještě trvalo.

Naproti tomu nepokládám přežití obdarovaného po dárci za nutnou podmínku darování pro případ smrti, nebylo-li přežití smluveno, § 705 obč. z., což jest obecně uznáno.

Platnost pravého darování pro případ smrti tedy vyžaduje, aby tradice teprve po smrti dárcově přechodem držby na obdarovaného byla uskutečněna.

Tu však nastává otázka, kdy po smrti, a od koho má býti tradice provedena.

Pokládám hereditas jacens za právní osobu, § 547/3 obč. z., ku tradici povinnou; po přijetí dědicke přihlášky k soudu mají dědicové povinnost tradici vykonati.

Tradice má se vykonati dle § 904 obč. zák. bez průtahů, jakmile obdarovaný písemně listinou ve formě zákonné sepsanou svůj smluvní nárok osobě ku tradici povinné prokáže.

Lhůta ku splnění odkazu dle § 904/4 obč. zák. o určité čase vztahuje se však pouze na první větu § 956 obč. zákona.

Při projednání pozůstalosti dárcovy jest tedy darovaný předmět (prominutý dluh) zařaditi do stavu zůstavitelova jmění, poněvadž v okamžiku smrti z držby zůstavitelovy nevyšel, ale naproti tomu jest zařaditi do stavu dluhu dárcova závazek zůstavitelův po smrti dárcově darovaný předmět (odpuštěný dluh) obdarovanému odevzdati.

Dr. Vavrouch:

Strany si projednají pozůstalost samy.

Dle § 29, odst. 3 nesp. pat. ve znění zákona čís. 123/1923 jest stranám dáno na vůli, aby pozůstalostní výkazy a podání potřebná ku projednávání samy sepsaly. O tom, jaký dosah má takové prohlášení strany pro činnost notáře jako soudního komisaře, je v praxi živý spor. Nejvyšší soud rozhodnutím z r. 1927 uveřej-

něným ve sbírce Vážného pod č. 7260 prohlásil, že takovým prohlášením jest činnost notáře jako soudního komisaře skončena a že není ani zapotřebí zvláštních věcných důvodů k tomu, aby byla pozůstalost odňata.

Uveřejnil jsem v Českém Právu ročníku X. na str. 34 kritiku tohoto rozhodnutí nejvyššího soudu, kteráž ukázala důvody nejvyššího soudu jako nedostatečné a jeho stanovisko jako nesprávné.

Vyšlo právě nové rozhodnutí nejvyššího soudu o této otázce a sice ze dne 10. prosince 1930 R II 403/30 a bylo uveřejněno ve sbírce Vážného pod čís. 10381.

Je pozoruhodné, že v případě tom obě nižší stolice přes prohlášení dědiců, že »si pozůstalost projednají samy« a přes jejich návrh, aby byla pozůstalost notáři odebrána, pozůstalost notáři neodebraly a další činnost notáře jako soudního komisaře uznaly za srovnalou se zákonem.

Nejvyšší soud usnesení nižších stolic zrušil, pozůstalost notáři odebral a v důvodech uvedl, že prohlášením stran dle třetího odstavce § 29 nesp. pat. v nynějším znění »přestává činnost notáře jako soudního komisaře«.

Nejvyšší soud setrval tedy na právním názoru svého dřívějšího rozhodnutí. Co v tomto pozdějším rozhodnutí právnícky zarazí, je to, že nejvyšší soud v důvodech se obmezuje na pouhé tvrzení svého názoru, že jej nijak jako správný neprokazuje, nýbrž že se spokojuje pouhým odkazem na rozhodnutí č. 7260, a to přesto, že o správnosti onoho pevnějšího rozhodnutí byly, jak shora zmíněno, vysloveny a zdůvodněny vážné pochybnosti.

Nápadným je také, že nejvyšší soud v obou těchto rozhodnutích stále ještě užívá důsledně terminologie »strany si projednají pozůstalost samy«, ač jest to terminologie zrušeného zákona č. 161/1921 a ač celá dotyčná instituce ta byla ve vší formě odstraněna.

Z E D N E

Reforma kalendáře. Obchodní a živnostenská komora Pražská zavedla akci za účelem reformy kalendáře. Ve věci té konala se u komory zvláštní anketa, na níž zvoleni do užšího výboru pro zavedení nového kalendáře reprezentanti kruhů obchodních, živnostenských, zemědělských, advokátních, notářských, inženýrských, bankovních, spořitelních, záloženských, pojištoven atd.

Valná většina delegátů vyslovila se pro reformu kalendáře v ten smysl, že má býti zaveden rok o 13ti měsících o 28 dnech.

O důvodech pro a proti zmíníme se v některém čísle příštím.

Valná schůze sboru notářského odboru Pražského konala se dne 17. května t. r. za účasti 34 notářů.

Předseda věnoval především posmrtnou vzpomínku zesnulým kolegům v minulém roce: Vojtěchu Markuzzimu na Mělníku, Dru Rudolfo Královi v Praze, Dru Josefu Štolbovi v Praze XII a Mořici Schäferovi, emer. notáři na Smíchově.

Za zapisovatele zvolen podle stávajícího obyčeje poslední imenovaný notář Dr. Vladimír Žejglic.

Předseda podal zprávu o všech záležitostech našeho stavu se týkajících, zejména o novém notářském řádu a o krocích, podniknutých proti pokoutnictví. Načež pí. tajemnice Vojtková přednesla obšírnou zprávu výroční a pan notář Krajiček zprávu pokladniční, jež byly jednomyslně schváleny a příspěvek komorní stanoven opět na 700 Kč ročně.

Doplňovací volba náhradníků komorních nemohla se konati, poněvadž nebylo přítomno 40 notářů. Bude proto nutno